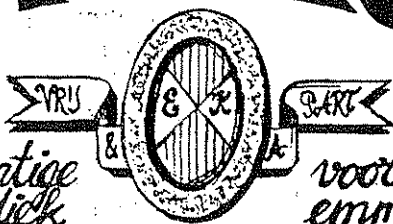


EMMAKRONIEK

onregelmatige
periodiek



voor de
emmastraat e.o.

14de JAARGANG NR.22

CODE

Tijdens een computercursus voor Leidse studenten ontdekte ik bij controle van het databestand onderstaande tekst in code:

pqrh jbiift

bj kxs bgqrxbaz flfj kbb qdvoh bg oxvih
hvibdb kbjllh vt kbfxxk obhbi bg hf ixw
kxa kb kbhxj qxk bgqrh trlg ixw\hf kbarb-
eqpxs hfm kvj dxj vg kbdfp pbgqibmbq bg
kxx obbt aklsxkxs hf dxj

Ik herkende de gebruikte code, die makkelijk te ontcijferen was. De code bleek afkomstig van een student en was in de Tweede Wereldoorlog nooit gebruikt. Het berichtje bevatte oneerbare voorstellen van de student aan zijn vriendin. Hij had de code ontdekt in de nalatenschap van zijn opa, die begin 1945 werd opgepakt door de Duitsers.

VRIJDAG DE DERTIENDE

Komt dat vaak voor? Een jaar heeft 12 maanden waarin telkens 1 maal de 13de voorkomt. Gemiddeld is 1/7 van alle dagen een vrijdag. Vrijdag de 13de komt dus gemiddeld 12/7 keer per jaar voor; (minimaal 1x en maximaal 3x per jaar). Elke jaarkalender is 28 jaar later weer geldig; in dat blok van 28 jaar komt vrijdag de 13de dus precies $(12/7) \times 28 = 48$ maal voor. Het blok van 28 jaar mag niet een eeuwjaar bevatten dat niet door 400 deelbaar is, want een dergelijk eeuwjaar (zoals bijvoorbeeld 1700, 1800 en 1900) is geen schrikkeljaar.

CONFRONTATIES

De bikkelharde confrontaties in onze omgeving schijnen thans tot het verleden te behoren. Misschien smeult er nog iets, maar Joost mag weten wat dat dan wel is.

CHINEES SPREEKWOORD

Wind niet waaien
Blad niet bewegen.

SINT LUCIA

Op een blaadje van een scheurkalender stond de volgende tekst:

"Als op 13 december Sinte Lucie komt, lengen de dagen een vlooiesprong."
Volgens mevrouw B. uit Den Haag, van wie ik dit blaadje kreeg, kon dit niet kloppen: de kortste dag valt immers rond 22 december? Na enig rekenwerk is mij gebleken, dat de kortste dag op het noordelijk halfrond omstreeks A.D.1350 inderdaad op 13 december viel, maar toen gold nog de Juliaanse Kalender. Bij het begin van die kalender was 22 december nog wel de kortste dag, maar wegens een teveel aan schrikkeljaren (100 per 400 jaar) liep deze datum geleidelijk terug naar 12 december in 1581. Dit verschil van 10 dagen werd in 1582 gecorrigeerd door invoering van de Gregoriaanse Kalender; (de dag na donderdag 4 oktober werd vrijdag 15 oktober, de kortste dag viel weer op 22 december). Tevens werd het aantal schrikkeljaren teruggebracht naar 97 per 400 jaar, een noodzakelijke correctie, waardoor data en begin van de seizoenen sinds eind 1582 weer met elkaar in de pas lopen. Voorlopig blijft dit nog wel zo.

Nog steeds zijn er op 13 december in Zweden volksfeesten ter ere van St. Lucia en de R.K.Kerk herdenkt de heilige nog steeds op 13 december. St. Lucia is patrones van de blinden. (Lat. lux = licht).

REBUSWOORDEN

WOORD: OMSCHRIJVING:

1. tttSttt Rond
2. kkk Schrijfgereel
3. ru = n Vissoort

OPLOSSINGEN:

1. Omstreeks (om S t-reeks)
2. Krijtje (k-rijtje)
3. Ruisvoorn (ru-is-voor-n)

REMVERTRAGING MOTORVOERTUIGEN

Deze is wettelijk vastgesteld op minimaal 7 m/s² (= 7 N/kg). Met deze remvertraging kan men een auto (ongeacht het gewicht) op een helling van 45° met de voetrem nog juist in bedwang houden. Is het wettelijk voorschrift soms gebaseerd op die hoek?

KETTINGBOTSINGEN

Deze kan men o.a. voorkomen, door voldoende afstand te bewaren:

km/u	50	80	100	120
min.afst.	14	22	28	33
remweg	28	58	83	113

Afstanden zijn in meters. Aangenomen is een reactietijd van 1 seconde en een remvertraging van 7 m/s². De "min.afst." is de kortste afstand, die nog juist bumpercontact met de voorligger geeft. Bij "remweg" is inbegrepen de afstand afgelegd in de reactietijd. Deze afstand is groter, dan strikt genomen nodig is, want na stilstand is er dan nog genoeg ruimte tussen de beide auto's; (bij 80 km/u bijvoorbeeld is dit 58 - 22 = 36 meter).

ANWB en CBR adviseren in hun boekje "Slagen in het Verkeer: Houd afstand in meters tot de voorligger, die gelijk is aan de snelheid in km/u". Deze afstanden zijn veel te groot:

- een weg kan dan per rijbaan minder dan 1000 auto's per uur verwerken;
- grote afstanden zijn moeilijk te schatten;
- bij andere weggebruikers kan irritatie optreden.

Halvering van hun advies-afstanden lijkt mij meer realistisch; de geadviseerde afstanden worden dan gelijk aan die in België.

In de praktijk is de afstand op autosnelwegen (en ook in de bebouwde kom) vaak veel kleiner dan de (theoretisch vereiste) minimum afstand. Welke verborgen drijfveer is eigenlijk verantwoordelijk voor een dergelijk agressief gedrag? Dat vraag ik mij wel eens af.

UV - LICHT?

Energiezuinige halogeenlampen zijn volgens de Consumentenbond door de fabrikant nooit onderzocht op stralingsrisico. Deze lampen zal ik niet aanschaffen, daar ik niet voldoende ozon in mijn woning heb.

ZWART/WIT

Het verschil tussen zebra's en zebra's zit 'em in de strepen: die zijn zwart resp. wit of wit resp. zwart.

STEENUIL

Deze vogel heeft in ons land nog minstens 14 andere namen; die staan vermeld op de voorkant van het biljet van honderd gulden. Schuin rechts onder de "N" van "GULDEN" staat met een loep ook nog iets te lezen en op de achterkant een dierovriendelijke tekst van C.Budding'.

De naam van de ontwerper (DRUPSTEEN) doet denken aan druipsteengrotten met hangende druijsteenpegels (stalactieten) en staande druijsteenzuilen (stalagmieten). Hun doorsnede is ongeveer cirkelvormig. Deze vormsels bestaan in hoofdzaak uit calciet. Het zuivere kristal heeft 6 zijvlakken; op het biljet staan daarom cirkeltjes (de doorsnede) met daarin 6 spaken. De zijvlakken van het kristal zijn ruitvormig en lijken daardoor op wybertjes. Aan de voorzijde van het biljet staat (daarom?) een groot "wybertje". De "confetti" is eveneens 6-hoekig. DRUPpels zijn aan de voorzijde duidelijk voelbaar.

Onduidelijk is echter, waarom er zaadcellen (al of niet met zweepstaart) zijn afgebeeld. En wat is de betekenis van het blad op de achterkant?

ANDERE VOGELS

De Koekoek. Het schijnt, dat een ei van een koekoek wel eens uit het vreemde nest wordt gewipt, ook als dit ei sterk lijkt op de originele eieren, (van de Boekvink, bijvoorbeeld). De "zang" van de Koekoek komt voor in vele muzikale composities en bestaat uit 2 tonen, die een grote of kleine terts verschillen; in het laatste geval klinkt de roep wat droeviger.

Zelf bezit ik van deze roep een bandopname, waarbij het verschil tussen beide tonen nog kleiner is (een grote secunde). Dat is dan de roep van een huilebalk, die maar geen vrouwtje kan versieren.

Kauwtjes. In een grote zwerm kauwtjes zie je ze vaak in groepjes van twee vliegen. Volgens een bioloog doen zij dit "voor de gezelligheid". Torenavalkjes staan vaak te "bidden" vlak langs autosnelwegen. Misschien zitten juist daar veel veldmuizen, op zoek naar voedselresten, die uit voorbijrijdende auto's worden geworpen.

Spreeuwen. Volgens een amateur-bioloog bij het Naardermeer strijken grote zwermen spreeuwen neer in bepaalde bomen, om met elkaar te beraadslagen over het gebied waar de meeste insecten zijn te vangen.

VEILIG VRIJEN?

Het woord "condoom" is afgeleid van Latijns condus = bewaarder. Fransen noemen het condoom "capote anglaise". In mijn tijd heette zo een ding nog gewoon "kapotje".

De faalkans van condooms is 13%. Het HIV-virus bestaat uit bolletjes met een diameter van 0,1 micrometer. Een latexrubbercondoom heeft kanaaltjes met een diameter van 5 micrometer. Een condoom gebruiken lijkt daarom op het spelen van Russisch Roulette.

In een brief aan de Washington Post wordt daarom aanbevolen om er dan maar twee over elkaar aan te trekken.

De R.K.Kerk keurt alleen periodieke onthouding goed; deze methode werkt zenuwslopend op beide echtgenoten.

(Het bovenstaande is gebaseerd op een artikel van de fysioloog prof.dr.J.P.M.Lelkens in het Katholiek Nieuwsblad van 6 mei 1994.)

Schwere Wörter

Het boekje met bovenstaande titel en inhoud moesten wij indertijd voor het eidexamen Duits helemaal van buiten kennen.

Enkele voorbeelden:

der See = het meer

die See = de zee

das Meer = de zee

erkunden = verkennen

verkennen = miskennen

erkennen = herkennen

anerkennen = erkennen.

Ook andere talen kennen dergelijke woorden, die voor Nederlanders een gruwel kunnen zijn.

SLUIKRECLAME

In oude zowel als in nieuwe films zie je vaak een acteur een sigaret opsteken. Je kunt soms goed zien, dat het geen echte roker is; na een of twee trekjes wordt de sigaret gedooft of verdwijnt de "roker" uit het beeld. Naar mijn mening is dit een al jaren bestaande sluikreclame voor het roken van sigaretten. De betreffende acteurs zullen hiervoor wel een ruime vergoeding krijgen. Niet-rokers hebben uiteraard geen last van meerooken, als zij op het beeldscherm een rokende acteur zien. Proteste tegen deze reclame zullen dan ook uit een andere hoek moeten komen.

TUNE

De "tune" van het NOS-Journaal lijkt erg veel op die van Heineken-bier; (H.H.H.).

Is dit toevallig? Vanaf 1 jan. 1995 klinkt weer de gong.

STIGMATA

Van ongeveer 100 mensen is bekend, dat zij, omstreeks Pasen bloedende wonden vertonen in hun handen en linker- of rechterzij. Het verschijnsel wordt voorafgegaan door een aantal dagen bidden, vasten en mediteren.

Onderzoek toonde aan, dat het hun eigen bloed was. Bij de kruisiging van Christus werden echter niet de handen, maar de polsen doorboord en de Bijbel vermeldt nergens welke zijde werd doorboord.

Men meent nu, dat gestigmatiseerden zich hebben laten leiden door afbeeldingen van de gekruisigde Christus.

Zouden zij dat zelf wel weten?

Stereo op z'n Vlaams

In het Vlaamsé TV-journaal ziet men in het beeld 2 microfoons, die dicht bij elkaar staan; hun onderlinge afstand is ongeveer gelijk aan die tussen de neusgaten van de omroepster. Van een stereo-geluid is dan ook niets te merken.

Bij het NOS-journaal wordt slechts één microfoon gebruikt.

WORTELTREKKEN

Op een congres in Peking ontmoette ik een Chinese collega met een groot telraam. Hij liet mij zien, hoe je op zo'n telraam ook kunt worteltrekken. Zijn methode was gelijk aan die, welke je vroeger op school leerde. Ik begrijp nu alleen niet, waarom je zelfs met de goedkoopste calculator nog kunt worteltrekken. Voor landmeetkundigen soms? Stelling van Pythagoras?

SCHILDERIJEN

Op de NACHTWACHT staat links op de voorgrond een figuur, die met de linkerhand zijn geweer op een vreemde manier vasthoudt. Volgens kenners is de houding van die hand onmogelijk. Volgens een boulevardblad zoeken de STAALMEESTERS (Rembrandt) in hun stalenboek namen en adressen van lichtzinnige meisjes. Op het tafelkleed en de lambrisering zouden suggestieve figuren voorkomen. Op de achtergrond (zonder hoed) stond Frans Bel, vermoedelijk een koerier om de meisjes te begeleiden.

MAANLICHT

Volgens de TV-zender CNN schijnt de volle maan 10 maal zo helder als de "halve" maan.

RADIONIEUWSDIENST

"Hier is het Persbureau Vaz Dias te Amsterdam publicatie is verboden krachtens de Auteurswet". Van 1925 - 1934 klonk aldus het begin van de nieuwsberichten over de radio. ("Vaz Dias" is hier gespeld volgens de Grote Winkler Prins onder het lemma "A.N.P.")

DIVERSEN

ZAPPEN? Z.A.P. = Zoek Ander Programma.
DERMATOLOGISCH GETEST. En daarna goedgekeurd?
CIDER (appelwijn) = Leids voor glaasje prik.
H.E.M.A. = Hollandsche Eenheidsprijzen Maatschappij Amsterdam.
CROISSANT (Fr.) = Wassende Maan.
PITSTANG (klankaboetsing) = Maastrichts voor nijptang.

AUTO AFSLUITEN?

In een speelfilm komt een auto aangereden. De bestuurder stapt uit, maar waarom sluit hij het portier niet af? Dat zie je eigenlijk nooit gebeuren. De cameraman mag niet weerspiegeld worden in het portierraam, dat bij aankomst al open is. Afsluiten van het portier bij geopend zijraam zou daarom niet zinvol zijn. Achteraf sluiten van zijraam en portier zou een andere camerapositie vereisen en zou bovendien extra meters film kosten.

DRAAIBOEK

In films met Peter Falk als "Columbo" gaat hij al direct naar de echte moordenaar toe en voelt hij hem aan de tand. Hij kijkt daarbij alsof hij de moordenaar al te pakken heeft. Dat is echter geen wonder: Peter Falk heeft immers vooraf al het draaiboek van de film gelezen?

KREKELS ALS THERMOMETER

Sommige krekels gaan bij een hogere temperatuur sneller achter elkaar sjilpen. Volgens de bioloog Midas Dekkers moet je bij het aantal sjilpen per minuut 30 optellen; delen door 7 geeft dan de temperatuur in °C. Zijn formule is in strijd met eerdere onderzoeken over deze kwestie.

DOCTORANDI EN DOCTORANDAE

De betekenis van hun titel drs. is in het buitenland weinig bekend. Binnenkort komt hun titel te vervallen; achter hun naam zet men dan MSc (Master of Science) of MA (Master of Arts). De Latijnse tekst op hun diploma eindigt met "petat". (In mijn tijd 1946-1956 was daar geen mayonaise bij)

RADIOACTIEF GAS

Gips bevat kleine hoeveelheden radiumsulfaat en het radioactieve radium daarin ontleedt langzaam onder vorming van het eveneens radioactieve edelgas radon. In mijn tijd heette dat gas nog niton. Dat is tevens Leids voor "niet dan?", maar dat wist ik toen nog niet.

STONE EN LB.

Oudere Britten geven hun gewicht nog steeds op in stone en lb. (met een puntje achter lb en zonder meervouds-s.) In Londen zag ik een personenweegschaal, die doorliep tot 20 stone en aangezien 1 stone = 14 lb., werd elke stone verdeeld in 14 stukjes, met halverwege het cijfer 7. Mijn gewicht was toen 9 stone 12 lb., dat is ongeveer 62½ kg. (Gelukkig had ik een calculator bij me).

PINDAKAAS EN CORN FLAKES

Een collega van mij, dr. Napjus, moest voor zijn baas (De Gruyter) een methode vinden om het wit uitslaan van chocolade te voorkomen. Hij slaagde daar niet in. Voor zijn nieuwe baas (Calvé Delft) moest hij toen voorkomen, dat de olie uit pindakaas bovenop kwam drijven. Dat lukte hem. Sindsdien staat op de potjes pindakaas van Calvé Delft de tekst: "Smeuïg tot op de bodem." Pindakaas en Corn Flakes werden uitgevonden door dr. J.H. Kellogg.

Misschien heeft u via deze EMMAKRONIEK weer wat nutteloze kennis kunnen opdoen.

Met vrolijke groeten,

VOORN VAN BIELANDT

M.J. Voorn
Emmastraat 4
2351 HB LEIDERDORP
Tel. 071- 895506